

Kennis over grond en eigendom in het landelijk gebied wordt steeds belangrijker. Daarom inventariseert provincie Zeeland de behoefte van een Kenniscentrum Grond en Eigendom.

Wat kan Zeeuwse boer met 'grondcentrum'?

Provincie Zeeland onderzoekt de mogelijkheden voor oprichting van een Kennis- en Innovatiecentrum Grond en Eigendom. Partijen uit het veld moeten input geven voor de invulling van het kenniscentrum. Zij verwachten dat een dergelijk centrum de risico's op roofbouw van pachtgronden verkleint.

De grootscheepse veranderingen in het buitengebied in Zeeland vragen volgens de provincie om meer *knowhow*, en vooral ook om bundeling van kennis op het gebied van grond en eigendom. „We hebben in het landelijk gebied bijvoorbeeld te maken met de opmars van stedelijke regio's, de omschakeling naar een circulaire economie en een verdere verduurzaming”, zegt Johan Wedts de Swart, beleidsmedewerker strategische grondverwerving bij de Provincie Zeeland. „Dergelijke zaken hebben direct of indirect effecten op grond- en eigendomsverhoudingen en raken ook de agrarische sector. Kennis over grond en eigendom in het landelijk gebied wordt daarom steeds belangrijker, en moet meer worden gebundeld en verder worden verdiept.”

Grensproblematiek

Het bij elkaar brengen van kennis en kunde rondom grond en eigendom is één van de doelen van het kennis- en innovatiecentrum. De provincie praat met betrokken partijen over de concrete invulling. „Eind dit jaar moet duidelijk zijn of het centrum er komt, en in welke vorm. Als provincie hebben we 65.000 euro beschikbaar gesteld voor de verkenning. Komt het centrum van de grond, dan is het de

bedoeling dat dit wordt gefinancierd door publieke en private partijen die hier bepaalde vraagstukken willen neerleggen.”

Hoe kijkt de landbouw tegen de plannen aan? Welke rol zou een Kenniscentrum Grond kunnen vervullen? Ko de Regt, secretaris van ZLTO Zeeland, denkt dat het centrum een rol zou kunnen spelen in het oplossen

Kenniscentrum kan bijdragen aan betere bodemkwaliteit

van sommige collectieve agrarische vraagstukken. Hij noemt onder meer de grensproblematiek in Zeeuws-Vlaanderen, waar veel gronden in Belgische handen zijn. „De ontwikkeling van bepaalde ruimtelijke plannen in België heeft direct effect op de grondvraag in Zeeuws-Vlaanderen. Dat mag er echter niet toe leiden dat de Nederlandse bedrijven niet meer kunnen doorgroeien. Een kenniscentrum kan deze ontwikkeling wellicht in goede banen leiden.” Daarnaast zou het centrum volgens De Regt kunnen helpen bij het oplossen van de zoetwateropgave in Zeeland. „Om meer zoet water be-

schikbaar te krijgen voor de Zeeuwse landbouw en tot slimme oplossingen te komen, is ook kennis nodig over zaken als grond, eigendom en pacht.”

Fabelachtige prijzen

Peter de Koeijer, akkerbouwer en voorzitter van Proefboerderij Rusthoeve, ziet andere mogelijkheden. Hij denkt dat een kenniscentrum bijdraagt aan een betere bodemkwaliteit in Zeeland én aan een betere waardering voor de inspanningen die boeren op dit vlak leveren. „Het huidige systeem rondom de uitgifte van pachtgronden zit niet goed in elkaar: de Rijksoverheid verdeelt pachtgronden op basis van inschrijving en dat leidt tot fabelachtige prijzen. Dit zorgt ervoor dat boeren zoveel mogelijk van een perceel proberen te halen en maar weinig teruggeven aan de grond. Het is belangrijk dat er prikkels komen om ondernemers te motiveren zich in te spannen voor een betere bodemkwaliteit. Maar deze moeten dan wel meer gewaardeerd worden, bijvoorbeeld door verlaging van de pachtprizen. Een verpachter zal hier echter alleen toe genegen zijn als hij krijgt voorgerekend wat een betere bodemkwaliteit op lange termijn oplevert. Daar kan het kenniscentrum wellicht een rol in vervullen.” Ook hoopt De Koeijer dat het centrum erop kan gaan sturen dat het

gebruik van percelen meer wordt afgestemd op de mogelijkheden. „Het ene perceel leent zich bijvoorbeeld meer voor akker- of tuinbouw, het andere voor veehouderij. Nu wordt daar nauwelijks naar gekeken. Als je mechanismen kunt ontwikkelen om hierin te sturen, is dat positief voor én opbrengst én bodem.”

Abstract

Dat het kenniscentrum kan bijdragen aan een beter bodembeheer denkt ook Ko Francke, adjunct-directeur van CZAV. „In de huidige situatie bestaat het risico van roofbouw op pachtgronden van het Rijk, onder meer doordat boeren deze vaak maar tijdelijk in gebruik hebben. Investeren in drainage of meerjarige bemesting is dan economisch niet verantwoord. Een kenniscentrum zou hier kunnen coördineren en zorgen voor betere afspraken over bodembeheer. Wellicht kunnen de kosten voor bijvoorbeeld organische stoftoevoer gezamenlijk worden gedragen, of worden verrekend in de pachtprijs. Als we de kwaliteit van de bodem op deze manier naar een hoger plan kunnen tillen, is dat logischerwijs ook positief voor de landbouw.”

Partijen geven wel aan dat het kenniscentrum op dit moment nog een abstract iets is: ze kunnen zich er moeilijk een voorstelling van maken wat dit precies gaat inhouden. Die reactie geeft ook Marco van Sabben, agrarisch makelaar/taxateur en akkerbouwer in Driewegen. „Er is al veel informatie over de bodem beschikbaar, ik vraag me af wat een kenniscentrum daaraan kan toevoegen. Maar ik ben positief-kritisch. Misschien liggen er kansen die ik op dit moment niet zie. Ik laat me graag verrassen!”

Tekst: Ank van Lier
Beeld: Ellen Meinen

Wilt u reageren?
redactie@agrio.nl
of tel. 0314 - 62 64 38